

Centrum Ambulante Revalidatie
CAR Houtland-Westkust vzw

't Veld

OUDERBROCHURE DYSCALCULIE

Over mezelf :

“In de lagere school bleef ik in de klas tijdens de speeltijd om extra te oefenen voor de tafels en kloklezen. Ik kreeg veel hulp van mijn mama om mijn huiswerk te maken. In het dagelijks leven blijf ik problemen hebben met koken en bakken. Ik moet de maateenheden telkens weer opzoeken. Planningen, vaste afspraken en uurregelingen moet ik steeds opnieuw bekijken. Ook met oriënteren heb ik problemen en ik kan mijn kinderen niet helpen met wiskunde. Op het werk ervaar ik stressmomenten bij de puntentelling van bepaalde spelletjes.”

Als ouder van mijn kind:

“ Nikà heeft grotere leerproblemen, heeft een jaar gedubbeld en kreeg pas in het 4de leerjaar de diagnose dyscalculie. De erkenning helpt bij de aanvaarding van het probleem zowel bij ons als ouders en bij Nikà. Ook op school wordt nu hulp geboden, al is dit nog geen evidentie om de rekenlessen goed door te komen.

Tijdens de therapie gaat het niet enkel over het hier en nu, maar wordt een ruimer kader geschetst met tips en hulpmiddelen voor Nikà's latere leven. De individuele psychotherapie is een grote meerwaarde.

Diagnosestelling

Het woord "dyscalculie" is afgeleid van het Grieks en Latijn:

- **Dys-** (Grieks) betekent "moeilijkheid" of "stoornis". Het wordt gebruikt om aan te geven dat er een probleem of belemmering is bij een bepaalde vaardigheid of functie.
- **Calculie** (Latijn: "calculare") komt het Latijnse werkwoord "calculare", dat "rekenen" betekent.

Samen betekent "dyscalculie" dus letterlijk "moeilijkheden met rekenen" of "rekenstoornis".

Dyscalculie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een ernstig en hardnekkig probleem met het begrijpen van rekenopdrachten, het uitvoeren van procedures en/of het onvoldoende snel en accuraat kunnen toepassen van reken- en telhandelingen. We merken het, op alle domeinen van het rekenen en vooral op vlak van meetkundige begrippen en metend rekenen zoals klokkijken. Zelfs met langdurige, frequente en gepaste remediërende zorg op school en therapie, boekt het kind slechts een beperkte vooruitgang. Het gaat hierbij om een stoornis in de ontwikkeling van rekenvaardigheden, die niet verklaard kan worden door een lage intelligentie of onvoldoende onderwijs. We passen REDICODIS-maatregelen toe om het kind te helpen bij deze problematiek. (**re**mediëren, **d**ifferentiëren, **c**ompenseren en **d**ispenseren)

Om de diagnose dyscalculie te kunnen stellen doen wij in het CAR een multidisciplinair onderzoek (kinderpsychiater, kinderarts, psycholoog/ orthopedagoog, psychologisch consulent, maatschappelijk assistent, logopedist, ergotherapeut en psychomotorisch therapeut). De ouders, de leerkracht van de school, het CLB en eventueel andere diensten worden ook bij dit proces betrokken.

De diagnose dyscalculie wordt steeds gesteld in het ruimer kader van differentiaaldiagnostiek in functie van het al of niet samengaan met andere problemen en/of stoornissen. Dyscalculie wordt gediagnosticeerd wanneer voldaan wordt aan een aantal specifieke voorwaarden. Deze voorwaarden helpen om te onderscheiden of de rekenproblemen te wijten zijn aan dyscalculie en niet aan andere factoren zoals een gebrek aan onderwijs of andere leerstoornissen. Hier zijn de voorwaarden om van dyscalculie te kunnen spreken:

1. Aanhoudende moeilijkheden met rekenvaardigheden:

- De problemen moeten zich voordoen bij basisrekenvaardigheden zoals optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen.
- Moeite met het begrijpen van getallen, het tellen en het uitvoeren van rekenkundige processen.
- Problemen met het begrijpen van ruimtelijke en visueel-ruimtelijke relaties.
- Er moet gedurende minstens drie tot zes maanden intensief en doelgericht met het kind gewerkt zijn door de leerkracht, taakleerkracht, zorgcoördinator, ergotherapeut of logopedist.

2. Significante achterstand ten opzichte van leeftijdsgenoten:

- De rekenproblemen zijn ernstig en blijven aanhouden, ondanks gerichte instructie en passend onderwijs.
- De achterstand is duidelijk in vergelijking met leeftijdsgenoten en wat verwacht wordt op basis van leeftijd en onderwijsniveau.

3. Invloed op het dagelijks functioneren:

- De problemen met rekenen hebben een duidelijke invloed op schoolse prestaties en het dagelijkse activiteiten.
- Er is sprake van een negatieve impact op het zelfbeeld en de motivatie van de persoon.

4. Exclusie van andere oorzaken:

- De rekenproblemen kunnen niet volledig verklaard worden door andere oorzaken zoals zintuiglijke beperkingen (bijv. visuele of auditieve problemen), neurologische aandoeningen, of emotionele problemen.
- De problemen kunnen niet alleen toegeschreven worden aan een gebrek aan onderwijs of kansen om te leren.

5. Problemen zijn zichtbaar vanaf een jonge leeftijd:

- De symptomen van dyscalculie zijn meestal al zichtbaar in de vroege schooljaren, hoewel ze mogelijk pas later herkend worden.

Het verkrijgen van een officiële diagnose van dyscalculie biedt diverse voordelen. Een diagnose helpt bij het creëren van begrip en acceptatie van de problemen, zowel bij het kind als bij de omgeving. Bovendien maakt een diagnose het mogelijk om gerichte ondersteuning en aanpassingen in het onderwijs te bieden, zoals het gebruik van rekenhulpmiddelen en extra tijd bij toetsen. Dit kan het zelfvertrouwen van het kind vergroten en de motivatie om te leren verbeteren.

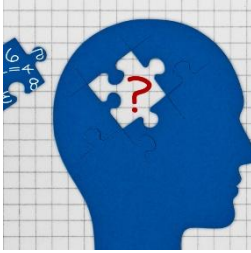
Veel voorkomende problemen in het dagelijks functioneren

Kinderen en volwassenen met dyscalculie ondervinden vaak problemen in hun dagelijks leven. Dit kan variëren van moeite met het beheren van geld, problemen met tijdsbeheer en uitdagingen bij taken die rekenkundige vaardigheden vereisen, zoals koken of reizen. Moeite met het oriënteren in tijd en ruimte.

Hoe vaak komt het voor?

Dyscalculie komt voor bij ongeveer 3-6% van de bevolking. Het is daarmee een relatief veelvoorkomende leerstoornis, vergelijkbaar met dyslexie. Hoewel dyscalculie relatief vaak voorkomt, wordt de stoornis vaak niet herkend of verkeerd geïnterpreteerd, wat de noodzaak voor meer bewustwording en educatie benadrukt.

Oorzaken van deze diagnose

De exacte oorzaken van dyscalculie zijn nog niet volledig bekend, maar er wordt aangenomen dat zowel genetische als omgevingsfactoren een rol spelen. Neurologische studies hebben aangetoond dat er verschillen zijn in bepaalde hersenstructuren die betrokken zijn bij numerieke verwerking.

Hoe ziet de toekomst eruit?

De problemen die gepaard gaan met dyscalculie kunnen we op diverse manieren aanpakken, maar genezen kan niet. Er bestaan hulpmiddelen (zoals: rekenmachine en map met hulpkaarten) die in het dagelijkse leven ingezet kunnen worden.

Bovendien zijn personen met dyscalculie vaak harde werkers en enorme doorzetters.

Bespreek met de toekomstige middelbare school welk zorgtraject ze opstellen voor uw kind met dyscalculie. Kies bij voorkeur een school met een goed zorgtraject en kies een richting die haalbaar is voor jouw kind.

Binnen CAR 't Veld zetten wij in op een brede en multidisciplinaire aanpak. We brengen de noden van elk kind in kaart en proberen op die manier een therapieplan samen te stellen dat aan deze noden tegemoet komt.

Gedurende het volledige therapieproces werken we nauw samen met alle betrokken partijen (school, ouders, CLB, het kind zelf, andere disciplines/zorgverleners, ...). Zo kunnen we steeds kort op de bal spelen, onze doelen aanpassen aan elk individu en zijn context en continuïteit inbouwen in de begeleiding van elk kind.

De problemen op vlak van rekenen worden tijdens individuele ergotherapeutische therapie aangepakt. Hierbij hanteren we de REDICODIS-maatregelen:

- **Remediëren:** intensieve begeleiding om de rekenvaardigheden te verbeteren.
- **Differentiëren:** aanpassingen aanbrengen, zoals meer tijd geven, kleinere hoeveelheden aanbieden.
- **Compenseren:** hulpmiddelen gebruiken, zoals: stappenplannen, rekenmachine, tabellen, schema's, ...
- **Dispenseren:** vrijstellen van bepaalde taken.

Door in overleg te gaan met de betrokken partijen proberen we zo tot het meest geschikte hulpmiddel of hulpsysteem te komen.

Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid om psycho-educatie te volgen. Dit kan individueel of in groep. Hierbij duiden we wat 'dyscalculie' inhoudt en hoe je ermee kan omgaan.

Tips voor ouders

- **Leer de stoornis “dyscalculie” kennen.**
- **Blijf positief en ondersteunend:** Toon begrip en geduld voor de uitdagingen die je kind ervaart.
- **Creëer een gestructureerde leeromgeving:** Een rustige en georganiseerde omgeving kan helpen bij het concentreren en leren.
- **Oefen samen met jouw kind de gekregen visuele hulpmiddelen:** Maak gebruik van de visuele hulpmiddelen zoals rekenkaarten, blokjes of apps om huistaken maken.
- **Werk samen met de school:** Communiceer regelmatig met de leerkrachten en zorg voor een gezamenlijke aanpak in de ondersteuning van je kind.

Aanbevolen websites

- **Balans Digitaal:** www.balansdigitaal.nl
Informatieplatform voor ouders van kinderen met leerproblemen, waaronder dyscalculie.
- **Dyscalculie.org:** www.dyscalculie.org
Uitgebreide website met uitleg, signalen, hulpmiddelen en onderzoek over dyscalculie.
- **Impuls en woortblind:** <https://www.impulsenwoortblind.nl/>
Organisatie die zich inzet voor mensen met ADHD, dyslexie en dyscalculie. Veel praktische tips en informatie.
- **Ik heet niet dom:**
<https://www.youtube.com/watch?v=ZTI6sw2VTpA>
Een krachtige en persoonlijke getuigenis over het leven met dyscalculie.
- **Eureka Leuven:** <https://eurekaleuven.be/dyscalculie/>
Expertisecentrum voor leerstoornissen met gespecialiseerde info over diagnostiek en begeleiding van dyscalculie.

